

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Cap. I. Quid sit extrema Vnctio, & quæ circa eam observanda?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

TRACTATUS V.

De Extrema Unctione & Ordine.

CAPUT I.

Quid sit Extrema Unctio, & quæ circa
eam observanda?

Resp. I. Est Sacramentum à Christo institutum, ad ægroto periclitanti de vita conferendam salutem animæ, vel etiam corporis, per unctiōnem olei benedicti, & orationem Sacerdotis. *S. Thom. in 4. dist. 23. q. 1. a. 1.* Unde resolves.

I. Materia ejus remota, est oleum benedictum, quod in pyxide chrisimali signatur litera I. (in cuius defectu non licet uti chrisimate; si tamen usus sit, nihil repetendum esse, docet *Laym. lib. 5. t. 8. c. 2. num. 3.*) idq; renovandum est quotannis in Cœna Domini, veteri exusto: si tamen novum haberi non possit, licet uti antiquo, *Lay. l. c.* & si hoc non sufficiat, aliud consecratum, vel in necessitate non consecratum, (in minore tamen quantitate, quàm vetus est) addere. Et si *Dian p. 6. t. 6. R. 44.* ex *Less. & aliis 4.* dicat contrarium habere praxin Ecclesiæ, ut scilicet paulatim & per vices (si ita requirat necessitas propter copiam infirmorum) longè etiam major quantitas addatur, quàm ab Episcopo fuerit consecrata initio, *Bon. d. 7. q. 1. n. 8.* ex *Possevino.*

Hh 3

II. Ma-

II. Materia proxima, est unctio certarum partium corporis, ac saltem quinque sensuum; vel si mutilati sint, vicinarum partium, facta à Sacerdote; non simpliciter necessario contactu immediato manus, nam peste grassante uti virga oblonga oleo tincta, quam postea comburat, Sylv. *Chapeauill. Dian. v. Dian. p. 3. t. 4. Resol. 164.* Quidam etiam Doctores putant, unam tantum unctiōnem esse de essentia Sacramenti, ideoque in periculo pestis, & simili necessitate, sufficere unum tantum organum magis obvium, vel potius caput, quod in eo sensus maximè vigeant, ungeri, dicendo: *Per istam, &c. quicquid deliquisti per visum, auditum, gustum, odoratum, tactum, &c.* Et quidem pro hac sententia citantur varia Pastoralia, Agenda, & Doctor. *Lovan. Sylvius in 3. parti. q. 32. art. 2. Laym. lib. 5. tr. 8. ca. 3.* qui eam non omninò improbabilem, *Tan. & Marchant. in Hortu Pastorum*, qui omninò probabilem, & in praxi usitatam. *Dian. part. 3. t. 4. Resol. 168.* qui in praxi usitatam dicit, citansque pro ea, *p. 8. t. 1. R. 21. Gran. de mic. Aversam.* affirmat Pontificem id posse permittere, & deniq; *Escob.* (citans *Becanum c. 25. q. 7. n. 6.*) & *Barbosa in Tridentin. sess. 14. cap. 1.* id permittit. Verum cum alii Doctores communiter repugnent, tutius saltem erit (quod suadet *Laym. & Dian. l. cc.*) eo casu unum oculum, aurem, manum, narem, & os velociter sine crucis forma ungeri, dicendo unicum formam, complectentem reliquas. Illud verò certius est, pedes aut renes ungeri, non esse essentiale, imò quoad renes, non est decens, præsertim in foeminis; & viris religio-

lis, ideoque omitti solet, *Henriq. Sa. Tolet. Suar. Bellarm. cap. 10. in fine.*

III. De essentia hujus Sacramenti est, 1. ut organa s. sensuum, quæ inunguntur, nominentur. *Palau. l. 4. tr. 26. Aversa s. 4. & c. communiter.* Licet *Dian. p. 8. t. 7 R. 56. ex Regim.* contrarium censent probabile; imò ad valorem sufficere, si inter unguendum omnes sensus dicas: *Per istas sanctas unctiões indulgeat tibi.* 2. Verba illa: *Per hanc sanctam unctionem,* et si *Palau. l. 4.* dicat valere, si tantum omittas *et sanctam.* 3. Verba deprecativa: *Indulgeat tibi Deus.* Hinc formam imperativam, v.g. *Per hanc, & c. remittatur tibi, quicquid, & c.* non valere dicit *Palau. l. c. Dian. loc. c.*

IV. Hoc Sacramentum tantum dandum est morti propinquis, ex morbo, vulnere, partu, vel senectute; quia hi soli sunt infirmi. Quod si morbo liberati rursus periclitentur, iterandum est; & quidem in diurnis morbis, quoties erit periculum novum; neq; expectandum, (sub gravi culpa, *Quintan. t. 5. s. 9.*) donec sensibus careant, vel omnino sint desperati. In dubio verò de vita, detur sub conditione, *Laym. l. c. ex S. Th. Sylv. Suar. d. 40.*

V. Si conferatur infirmo communi morbo, sive non graviter vel periculosè laboranti, non est validum, *Suar. Palau. Gran. Amic. & c. comm.* Ac licet *Less. Wigors & Quint.* contrarium putent probabile; concedunt tamen sic inunctum iterum inungendum esse (etiam in eodem morbo) quando periculosè laborare cœperit, ob mutatum statum infirmitatis; additq; *Quint.* mortaliter peccatum fuisse, v. *Quint. t. 5. s. 7. Dian. p. 9. t. 6. R. 45.*

VI. Ad Sacramentum hoc cum fructu recipiendum in eo, qui rationis est compos, & conficius peccati mortalis (si non confiteatur) requiritur contritio saltem existimata; neq; sufficit attritio, *Bon. d. 7. q. un. p. 5. n. 2. ex Reg. s. 28. c. ult. n. 73.* Ordinariè autem, nisi obstet causa rationabilis, (v.g. si ob vomitum communicare non possit) premitenda est confessio & communicatio, ob Ecclesiæ consuetudinem; quæunctionem tanquam minus necessariam ad salutem, proponit, v. *Bon. l. c. n. 13.* Licet autem per se loquendo confessio non necessariò præmittatur, cum per contritionem se disponere possit; per accidens tamen requiri potest, v.g. si post vitricum peccasset mortaliter, & timeretur post unctionem defuturum tempus confessioni; tunc enim prius audiendus & absolendus esset; quia sacramenta magis necessaria tali casu prius sumenda sunt, *Fil. Barb. Dian. p. 5. t. 3. R. 92.*

VII. Pueris habentibus sufficientem rationis usum ad peccandum, tamen si sacram Eucharistiam non recipiant, non rectè negatur extrema Unctio, cum inde nonnunquam salus ipsorum dependere possit, *Sua. 3 p. 10. 3. d. 70 s. 1. Graf. Angl. Zamb. apud Lay. l. 5. t. 8. c. 4. n. 2.* qui Parochos quorundam locorum excusat per consuetudinem toleratam ab Episcopis, si dent pueris ante annum 14. vel 15. excepto casu necessitatis, quo puer, quem rationis usum consecutum esse constet, aliud Sacramentum ante mortem suscipere possit, v. *Chapeauvill. c. 5. p. 17.* Ac licet Parochus in confessione cognoverit, puerum nunquam actualiter peccasse, debere tamen illum inungere, contra *Nugn. & Sanc. doct.*

Suar. Reg. in. Fill. Cón. &c. cum *Dian. p. 3. l. 4. R. 181.*
 Si verò dubium sit, an puer usum rationis habeat,
 unguendus est sub conditione, *Dian. p. 5. t. 3. R. 85. &*
Sanch. Samb. & Lugo.

VIII. Minister, est solus Sacerdos proprius, sive
 Pastor; sine cuius venia, si extra necessitatem alius
 det, validum quidem est, sed graviter peccat. *Sylv.*
Sac. Cón. d. 9. n. 28. & religiosus incurrit excom-
 municationem Papalem, *Suar. Reg. in. l. 18. n. 40.*
 Possè tamen Regulares hoc Sacramentum (uti &
 viaticum) in articulo mortis suis familiaribus mi-
 nistrare, docet *Dian. p. 5. t. 3. R. 51. ex Marchino, &c.*
 In necessitate verò, ut si Pastor absit, vel dare no-
 lit, nec superior possit adiri pro petenda licentia,
 licetè ministrat quivis non excommunicatus, aut
 suspensus; (etiam Regularis, ut contra *Gavan. do-*
ct. Prap. of. Henr. Fern. Gra. Dian. p. 5. t. 3. R. 82.) cen-
 setur enim tunc Papa dare licentiam. *Laym. Reg. in.*
Suar. &c. l. c. Dian. R. 176.

IX. Sufficit Sacerdos sine ministro in necessita-
 te, nec in ea foemina adhibenda est, quod si tamen
 fiat, veniale esse docet *Quint. t. 5. f. 6.* In ea possit
 etiam unus unam, alius aliam partem inungere,
 pronunciando tamen formam illi unctiõni respõ-
 dentem, *Bon. l. c. &c. comm.* Non tamen potest u-
 nus inungere aliquem sensum, & alius formam
 pronuciare: neque unus unum oculum, alter al-
 terum. *v. Dian. p. 9. t. 7. R. 56.* Quòd si Sacerdos
 non possit progredi, supplenda erunt per alium,
 quæ restant, *Tan. Prap. Merat.* qui apud *Dian. p. 5.*
t. 3. R. 87. notat, licere etiam alteri unctiõnes ab
 initio repetere, perinde ac si prior nullam earum
 inchoasset.

H h 5

X. Et si

X. Et si in administratione huius Sacramenti servanda sint omnia præscripta in Rituali, Agenda vel Manuali; mortale tamen non esse, administrare in necessitate sine superpelliceo vel stola, docet *Quint. & Leand* conceditq; *Amicus Et Dian. p. 8. t. 1. R. 79.* id excusat ab omni peccato, si infirmus non sit capax alterius Sacramenti, & ista haberi non possint, contra *Suar. Regin. &c.* Imò etiam extra necessitatem non esse mortale. 1. Omittere Psalmos pœnitentiales, Litanias, & ceteras pœces, docet *Pala. & Gran.* Dico, extra: quia in necessitate gravi, v. g. tempore pestis, vel morte imminente, statim ungendus est sine præmissis orationibus; quæ tamen postea supplendæ sunt, si supervivat infirmus. *Bon. d. 7. p. 6. n. 8.* 2. Deferre ad ægrum, vel administrare sine lumine. *Leand.* citans *Possev. Quint. t. 5. f. 13. Barbof. de offic. Parochi c. 22.* 3: Si solus sine ministro administret: imò hoc in necessitate permittunt. *Tolet. Sa. &c. v. Dian. p. 9. t. 6. R. 36.* 4. Si ungat aliter quàm in formam crucis. *Suar. Bec. Laym. v. Dian. p. 3. t. 4. R. 178.*

XI. Pastor ratione officii, tenetur sub mortali, dare iis, qui petunt, nisi iusta causa excuset: etiam tempore pestis, modo possit absq; periculo vitæ; cum eo enim non teneri, docet *Tann. Dian. p. 5. t. 3. R. 93.* Si peste infecti sint confessi, posse sine peccato omitti, absolutè docet idem *Dian. p. 3. t. 4. R. 174. p. 5. t. 3. R. 93. & 83. & p. 8. t. 1. R. 21. ex Villalæ, Tann. Amico, Franc. Lugo, &c. Suar. Fill. Cón. Bon. Laym. ll. cc.*

XII. Sacerdos curatus peccat mortaliter, si peccatentē negligat inungere, vel differat cum probabi-

in periculo, ne sine unctione moriatur æger, (nisi
 ista causa excuset) quia in re gravi non præstat
 ad quod tenetur ex iustitia. Alius verò sacerdos,
 si absente Parocho licitè & facilè possit; tenetur ex
 charitate, sed sub veniali tantum: nisi tamen egro-
 tus valdè indigeret, v. gr. si alioqui sine omnibus
 sacramentis esset moriturus, quòd aliud nullū su-
 scipere possit: tunc enim quidam graviozem obli-
 gationem agnoscere videntur, v. *Dian. p. 3. l. 4. R.*
170. Laym. l. 5. t. 2. c. 7. n. 3.

XIII. Parocho vesperi timentis ne noctu voce-
 tur ad ægrum, non licet retinere domi sacrum o-
 leum, ut vocatus possit venire expeditius. Licet
 venialem culpam in eo tantum agnoscat, *Barbos.*
de Par. c. 22. ex Poss. item Quint. t. 5. f. 10. ubi tamen
 à mortali non audeat excusare eum, qui semper
 domi retineret.

XIV. Decens est, ut stuppa comburatur: quæ ad
 singulas unctiones nova adhibenda est, nisi aliud
 habeatur in Agenda, *Laym. l. c. Sa.*

Resp. II. Effectus ejus principalis est, roborare
 animam contra tentationes dæmonis in morte.
 Secundarius est, 1. Delere reliquias peccatorum.
 2. Tollere pœnas restantes. 3. Aliquando etiam
 sanitatem corporis conferre, si expediat. *S. Thom.*
Sylv. Suar. d. 41. f. 1. Unde resolves.

Hujus Sacramenti non sunt capaces, 1. Pueri,
 ante usum rationis; et si sufficiat ea ætas, quæ pos-
 sunt peccare, *Navar. Suar. l. c.* 2. Perpetuò amen-
 tes: aliis verò delirantibus, si ante petiverint, aut
 petituri fuissent, si cogitassent, aut ostenderint si-
 gnū doloris, dari potest & debet. *Sylv. Henr. Lay.*

Et si tales unctioni resistent, ligandos esse, vel fortiter tenendos ait *Zambr.* apud *Dian.* p. 5. t. 3. R. 84. qui cum *Barbof.* de officio *Parochi* c. 22. dicit esse necessarium, quando phreneticus non potest aliud Sacramentum suscipere.

2. Muri, surdi, & cœci à nativitate sunt capaces, atq; aded debent inungi propè organa sensuum, quibus carent: etsi exterius per illa non peccarint, potuerunt tamen peccare per interiores potentias, quibus illa respondent. *Possev.* *Nald.* *Prap.* *Dian.* p. 5. t. 6. R. 11.

3. Non suscipere hoc Sacramentum, per se loquendo, seclusoque scandalo, & contemptu, non est peccatum mortale, *Suar.* *Laym.* *Tan.* *E(cob.* *Ch.* (multò minus peccant mortaliter domestici, si id non procurent.) Veniale tamen esse, docet *Chr.* *di.* 19. *dub.* 10. contra *Nugn.* *v.* *Dian.* p. 3. t. 4. R. 170. p. 8. t. 1. R. 58. & p. 5. t. 3. R. 97. ubi notat ex *Tan.* non censei contemnere, qui sciens prudens omittit tempore apto, & oblata commoditate. Contrarium tamen vult *Tolet.* præsertim si probabiliter deinceps non sit futura commoditas.

